

2. HAFTA

Lozan Konferansı ve Barışı

ALT BAŐLİKLER

- ❖ Lozan Konferansı ve Barışı
- ❖ Lozan Antlaşmasının Hükümleri
- ❖ Lozan'da Türkiye Lehine Çözölemeyen Sorunlar
- ❖ İkinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılması
- ❖ Ankaranın Başkent Oluşu

LOZAN KONFERANSI VE BARIŞI (24 Temmuz 1923)

- Suriye sınırı : Türkiye ile Fransa arasında 20 Ekim 1921 tarihinde imzalanan Ankara Antlaşması'nın esasları aynen kabul edildi.
- Irak sınırı: Irak sınırı ve Musul Sorunu Lozan görüşmelerinde çözülemedi. Bu sorun Türkiye ile İngiltere arasında dokuz ay içerisinde çözümlenmek üzere anlaşmanın sonrasına ertelendi.
- Batı sınırı : Trakya'daki Türk Yunan sınırı Karaağaç savaş tazminatı olarak Yunanistan tarafından Türkiye'ye verildi. Meriç Nehri sınır kabul edildi. Oniki Ada İtalya 'da kaldı. İmroz ve Bozcaada Türkiye'ye verildi. Diğer Ege Adaları Yunanistan'da kaldı

d) Türkiye - Bulgaristan sınırı ise 1913 İstanbul Antlaşması 1915 sınır düzenlemesi ve 1918 Neuilly Antlaşması 'nda belirlenen hususlar doğrultusunda kabul edildi.

(Karadeniz'de Rezeve deresinden başlayıp Yunanistan sınırındaki Meriç Nehri ile kesiştiği yere kadar olan sınır kabul edildi.)

LOZAN KONFERANSI VE BARIŞI (24 Temmuz 1923)

AZINLIKLAR:

Lozan'da Azınlıklara Türkiyenin egemenliğiyle bağdaşmayan haklar verilmedi. Türk vatandaşı olanların yasalar önünde eşit olduğu kabul edildi. Türkiye'de yaşayan Rumlar ile Yunanistan'da yaşayan Rumlar mübadele (değiş-tokuş) edilecekti. İstanbul'daki Rumlar ve Batı Trakya'daki Türkler mübadele dışında bırakıldı.

1854 yılında Kırım Savaşı sırasında başlayan ve 1881 'de Osmanlı Maliyesi'nin iflası ve Düyun-u Umumiye (genel borçlar) nin kuruluşuna yol açan Osmanlı borçları giderek daha da artmıştı. Osmanlı Devleti'nin parçalanması sonucu kurulan yeni devletlere pay edilen borçlardan Türkiye kendi payına düşeni kabul etti. Borçlar taksitler halinde Fransız Frangı ile ödenecekti. Birinci Dünya Savaşı nedeniyle Türkiye'den istenen savaş tazminatlarından kurtulma sağlandı . Türkiye Osmanlı borçlarının en son taksidini 1951 yılında ödedi.

BORÇLAR:

LOZAN KONFERANSI VE BARIŞI (24 Temmuz 1923)

KAPİTÜLASYONLAR:

Türk Milleti'ni yüzyıllardan beridir ekonomik,mali, adli,idari yönlerden sömüren kapitülasyonlar kaldırıldı.

BOĞAZLAR:

Boğazların yönetimi uluslararası bir kuruluş olan Boğazlar Komisyonu'na bırakıldı. Boğazların her iki yakasında 15 km. silahsız bölge olacaktı. Savaş tehlikesi karşısında veya Türkiy'nin savaşa girmesi durumunda Boğazları silahlandırabilecekti. Boğazlardan geçiş serbest olacak ancak savaş gemilerininin geçişi belli esaslara bağılı olacaktı.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI'NIN ÖNEMİ

Lozan Barış Antlaşması'yla yeni Türk devletinin varlığı ve bağımsızlığı kabul edilmiş oldu. Misak-ı Milli önemli oranda gerçekleşmiştir. Atatürk Lozan'ı değerlendirirken « Bu antlaşma Türk Milleti'ne karşı yüzyıllardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşması'la

tamamlandığı zannedilmiş büyük bir suikastin sonuçsuz bırakıldığını ifade eden bir vesikadır.» demiştir.

Türkiye emperyalizme karşı verdiği silahlı bağımsızlık mücadelesini kazandığını siyasal alanda da kabul ettirmiştir.

LOZAN'DA TÜRKiYE LEHİNE ÇÖZÜLEMİYEN SORUNLAR:

MUSUL SORUNU:

Lozan görüşmelerinde Misak-ı Milli sınırları içerisinde bulunan Musul'u vatan topraklarına katmak için çok uğraşıldı. Ancak İngilizlerin katı tutumu aşılamadı ve lozan sonrasına bırakıldı. Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasında sonra yürütülen görüşmelerde de Türkiye lehine sonuç alınmadı .1926 yılında Yapılan Ankara Antlaşması'yla Musul İngiltere egemenliğindeki Irak' a bırakıldı.

HATAY SORUNU:

1921 Ankara Antlaşması Lozan'da aynen kabul edilmiş ve Hatay sınırlarımız dışında kalmıştı Ancak Atatürk'ün yoğun çabaları sonucu Hatay 1939 yılında vatan sınırlarına dahil oldu.

Ege Adaları İmroz(Gökçeada) ve Bozcaada dışında Yunanistan'da kaldı. Türkiye'ye çok yakın adaların bile alınamaması olumsuz olarak değerlendirildi.

LOZAN'DA TÜRKİYE LEHİNE ÇÖZÜLEMİYEN SORUNLAR:

BOĞAZLAR ÜZERİNDEKİ KISITLAMALAR :

Komisyon kaldırıldı ve Türkiye' nin Boğazlar üzerindeki egemenliği ni kısıtlayan hükümler ortadan kalktı.

Lozan Barış Antlaşması'nda Boğazlar üzerinde Türkiye'nin egemenlik haklarını kısıtlayan hükümler vardı. Uluslararası Komisyon tarafından yönetilmekteydi. Bu durum 1936 yılına kadar devam etti . Türkiye'nin girişimleri sonucu 20 Temmuz 1936 tarihinde imzalanan Montreux Sözleşmesi ile

Atatürk Fener Rum Patrikhanesî'nin Yunanistan'a taşınmasını istiyordu. Ancak bu görüş diğer devletlere ve Patrikhaneye kabul ettirilemedi.

PATRİKHANE'NİN DURUMU

İKİNCİ TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN AÇILMASI

- ❖ 23 Nisan 1920 'de olağanüstü yetkilerle toplanan I.TBMM çok zor koşullar altında büyük askeri ve siyasi zaferler kazanarak yeni ve bağımsız bir Türk Devleti kurmayı başardı. 11 Ekim 1922 'de Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra 20 Kasım 1922 'de Lozan Barış görüşmeleri başlamıştı. Bu sıralarda TBMM 'de muhalif gruplar arasında Lozan görüşmeleri, Anayasa ve seçim sistemi gibi konularda yoğun tartışmalar yaşanmaktaydı.
- ❖ Mustafa Kemal Paşa Birinci TBMM 'nin artık görevini tamamlamış olduğunu ,milletin ve ülkenin ağır sorunlarının yeni bir meclisle çözülebileceği ne inanıyordu.
- ❖ TBMM 'nin daha fazla yıpranmaması, zaman kaybetmemesi ve köklü yenilikler yapabilmesi için yeni bir seçim yapılması önerisinde bulundu. Mustafa Kemal Paşa'nın bu önerisi 1 Nisan 1923 tarihinde TBMM 'de kabul edildi.

İKİNCİ TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN AÇILMASI

- ❖ Seçim kararının alınmasından sonra yurt gezisine çıkan Mustafa Kemal Paşa 8 Nisan'da açıkladığı 9 temel ilkeden oluşan Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Grubu programına halktan destek istedi. Yapılan seçimleri büyük çoğunlukla Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Grubu'nun adayları kazandı.
- ❖ İkinci TBMM 11 Ağustos 1923 tarihinde 270 milletvekilinin katılımıyla toplandı. Mustafa Kemal Paşa 13 Ağustos 1923 tarihinde Meclis Başkanlığına seçildi.

İKİNCİ TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN AÇILMASI

- ❖ İkinci TBMM Hükümet kurulmasından sonra ilk olarak Lozan Barış Antlaşması'nı görüşmek üzere toplandı. Yapılan müzakerelerden sonra 23 Ağustos 1923 tarihinde Lozan Antlaşması Meclis tarafından onaylandı. Antlaşmaya göre İstanbul ve Boğazlardaki İtilaf Devletleri gemileri ve askeri kuvvetleri altı hafta içinde çekileceklerdi. İşgal kuvvetlerinin çekilmesi Ekim ayına kadar sürdü. İstanbul'daki son işgal askerleri de 2 Ekim 1923 günü çekildi. Türk Ordusu dört gün sonra 6 Ekim 1923 te halkın coşkulu gösterileri arasında İstanbul' a geldi. Böylece 13 Kasım 1918 tarihinde İstanbul Boğazına demirleyen düşman gemileri 5 yıl sonra Mustafa Kemal Paşa'nın dediği gibi «geldikleri gibi gittiler»

ANKARA'NIN BAŞKENT OLUŞU(13 Ekim 1923)

- ❖ Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanması ve İstanbul'un işgalden kurtarılmasından sonra yeni Türk Devleti'nin başkenti konusunda tartışmalar başlamıştı. TBMM Ankara'da kurulmuş, Kurtuluş Savaşı Ankara'dan yönetilmişti. Ankaralılar Mustafa Kemal Paşa'ya ve Milli Mücadele'ye çok büyük destekler vermişti.. Güvenlik ve stratejik açıdan uygun konumda bulunan , Anadolu'nun her tarafına daha kolayca ulaşılabilen Ankara'nın Başkent yapılması benimsendi. Başta İngiltere olmak üzere Batılı devletler buna karşı çıkmaktaydı.
- ❖ Dışişleri Bakanı İsmet Paşa ve arkadaşlarının 9 Ekim 1923 te TBMM 'ye sundukları önerge 13 Ekim 1923 tarihinde kabul edildi. Kabul edilen yasada « Türkiye Devleti'nin makarr-ı idaresi (Başkenti) Ankara şehridir denildi.

2. Hafta Ders Konuları Burada Sonlanmaktadır

HOŞÇAKALIN